

A jellemtípusok szerepe a vitákban

„Megadatik Önöknek az a lehetőség, hogy jobban megismerjék a vitában önmagukat, és jobban megismerjenek másokat”.

(J. Chartier)

Megbízható elmélet adaptálása szükséges az eredményes vita szervezéséhez. Társadalmunkban ma egy-egy csoport, közösség, szerveződés további fejlődése attól függ, hogy az érdekeket, a szembenállásokat, a feladatokat sikerül-e a viták folyamatában tisztázni. Ezért a jellem-tani kutatásokra támaszkodó karakterológiai típusokra (I. J. Chartier: Jellempróba. Bp. 1993.) építve ismertetem, hogy a vitában az egyes jellemtípusoktól milyen közreműködés várható el. Az eltérő jellemű emberek sokféleképpen reagálnak a vitákban felvetett kérdésekre. A vitapartnerek feladata, hogy a tudatos eszmecsere érdekében fel tudják mérni, milyen viselkedés várható az egyes karakterológiai típustól. Akik az elmélet és a hozzákapcsolt pragmatikus vitaleírásokat tanulmányozzák és alkalmazzák, emberismeretre tehetnek szert.

A jellem formálása alapvető pedagógiai feladata a vitáknak. A jellem az egyéniség társadalmi megnyilatkozása, az emberek jelentünkben – s remélhetőleg a jövőben – egyre több lehetőséget kapnak, hogy társadalmi közegben, szűkebb és tágabb társadalmi szerveződésekben (család, iskola, munkahely, településen kívül szerveződött regionális szervezet, nemzet) fejtsenek ki mások érdekében értékes tevékenységet. A vitákban az egyéniség három formában nyilatkozik meg. Az *értelem* a valóság észlelését és a vitákban való megjelenítését segíti elő, az egyének vitáját értelmük fejlettsége döntően befolyásolja. A vitamódszer megteremti a feltételeket, hogy a vitafelek eltérő értelmi fejlettségükből következően „másságuk” eltéréseit kamatoztathassák a vitákban. Az *érzékenység* kifejezi, hogy a vitapartnerek hogyan reagálnak a társadalmi kérdésekre, érdeklő és foglalkoztatja-e őket mindaz, ami a szűkebb és tágabb környezetükben történik. Ez lehetővé teszi, hogy saját érdeküket és a közösségek javát egyaránt elősegítsék a vitákban. Az *akarat* pedig belső hajtóerőt biztosít számukra, hogy a vitában is elérjék célkitűzéseiket. Az eltérő jellemű személyek más-más szempontokat érvényesítenek a vita alatt gondolkodásukban, érzelmükben és aktivitásukban.

Az *intenzív* (gondolkodó, ötletes, leleményes, találékony) *személyek* a vitában hajlandók álláspontjukat ismételtelen felülvizsgálni, módosítani, helyesbíteni, javítani. Jellemükből következően elképzelésüket szeretik gyorsan megvalósítani, de képtelenek ötleteiket szintézisbe foglalni. Azokkal tudnak eredményesen vitakozni, akiknek konkrét a véleményük. A maguk elképzeléseit mindig konkrét szintre vetítik át olyan sorrendben, ahogy gondolataikon átvillannak. A javítás szándéka munkál bennük, mindent ésszerűsíteni szándékoznak. Gyorsan megértik, amit vitafelek közölni akarnak, türelmetlenek azokkal szemben, akik lassú gondolkodásúak. Nem veszik szívesen, ha kérdeznak tőlük. Hajlamosak a spontán megnyilatkozásokra, bizarr gondolataikkal gyakran meglepik vitapartnereiket. Szellemük független, felismerik a közlések ellentmondásait, saját ellentmondásaik elbátorítlanítják őket. Gyorsan túljutnak apró bizonytalanságaikon, hamar magukkal ragadják őket más gondolatok. Mások akaratának nehezen vetik alá magukat. Érveiket a nagyvonalúság jellemzi, együttérzők, - esetenként áskálódók. Gyorsan megajándékozzák vitapartnereiket bizalmukkal, melyet spontán módon vissza is vonnak. Érzékenyek a „villámcsapásszerű” hatásokra. Nehezen úri el a középserűséget és a sémákban gondolkodást. A vitákban nagyra becsülik az aktív résztvevőket, főleg azokat, akik elképzeléseiket segítik megérteni. Képesek jó kapcsolatokat kiépíteni társaikkal, tisztel-

ben tartják a közösség szabályait. Nehezen tudják túltenni magukat a hétköznapi viták viszon-
tagságain, de képesek örülni az életüket megújító új elképzeléseknek és álláspontoknak. Ebből
az is következik, hogy kívánságuk és érdeklődésük proगतikus az újdonságokkal szemben. Az
e jellemtípusba tartozókat az intellektuális gyorsaság jellemzi, melynek következménye a viták-
ban való aktív részvétel. A gyors reagálásaikból következően pontatlanságok fordulnak elő
érveléseikben.

A plasztikus jellemű személyek a vitákban önmagukat alakítják és formálják, hogy a kör-
nyezetük és a körülmények igényeinek megfelelhessenek. A vitákban szinte kényszerűt érznek,
hogy minden helyzetben képesek legyenek az alkalmazkodásra, ezért ideg feszültségben élnek.
Ha hűján vannak az akaratnak, a legkisebb sikertelenség rosszkedvet vált ki bennük. Az eszme-
szerékben minduntalan bizonyítják a szociabilitásukat, viselkedésüket és álláspontjukat a többség-
hez igazítják. Igyekszenek minden megnyilatkozásukban, vita alatti magatartásukban beolvadni a
társas kommunikációba. Fesztelenség és simulékonyaság jellemzi őket a felszólalások helyzetei-
ben, megelégszenek azzal, hogy személyiségüket társaikhoz igazítsák. Nagy segítségükre van eb-
ben kedvességük és barátságosságuk, - esetenként bókolásuk és hízelgésük. Amikor nem képesek
a vitákban kellőképpen bizonyítani a többséghez tartozásukat, szomorúvá válnak. Lelkesedők, de
akaratgyengességük és csekély küzdőképességük miatt kevés harci képességgel rendelkeznek, nem
vállalják az ellentáborral való szembehehelyezkedést. Társaik segítségével képesek a vitákban ered-
ményesen részt venni. Mivel szalmaláng természetűek, véleményük nem állandó, a vita fordul-
taiban folyamatos segítségére szorulnak, hiszékenyek, így könnyen félrevezethetőek. Irányításra
és felkészítésre szorulnak bonyolultabb vitatémákban, szükségük van náluknál erősebb akarattal
rendelkező társaikra. A vitavezető ösztönzésére, bátorítására is igényt tartanak. Esetenként jó
szolgálatot tehetnek a békítő, a csatlakozó szándék felerősítésében, a konszenzusok megkötésében.
Az alkalmazkodó jellemű vitapartnerek szenvednek az együttműködés hiányától, ezért kommuni-
kációs igényük sohasem lankad. Elutasítják a vitákban tapasztalt félrevezető bonyolultságot és a
félreérthetőséget, megvetik a hazugságot és az igazságtalanságot.

Az instabil jellemvonások sok kudarcot okoznak a vitákban, ha a vitafelek hol az egyik,
hol a másik szembenálló táborhoz csapódnak, s nézeteiket, álláspontjukat, véleményeiket gyakran
megváltoztatják. Nagy a vonzóadás a változások iránt, a vitáktól elvárják az új benyomásokat.
Érveléseik többszálúak, egy részüket nem fejtik ki kellőképpen. Egyik legnagyobb hibájuk, hogy
sokszor az utóbb felszólalókkal értenek egyet. Mondatszövéjükbe ellentétes tartalmak is kerül-
nek. A viták alatt idegi instabilitás jelei figyelhetők meg náluk: hangulatingadozás, rejtett pesszi-
mizmus, heves kirobbanások, dühös kifakadások. Ezeket azonban gyorsan elfelejtik, mert az
instabil személyiségjegyek ritkán járnak haraggal és gyűlölködéssel. A hozzászólásukból bizony-
talanság és nyugtalanság érződik. Az ésszerűség hiánya miatt megszépítik mondanivalójukat, bő-
beszédűek, szívesen használnak szuperlatívuszokat (csodálatos, szuper, grandiózus, aljas, szeny-
nyes. Füllentések, hazugságok, álnokságok, félrevezetések is előfordulnak a szövegeikben. Az in-
stabil jellemű egyének a szabad szókimondás hívei, ha vitapartnereik az instabilitásukra hivat-
koznak: önmagukba zárkoznak, magányba menekülnek, apátiába esnek.

Az ambíciózus emberek a vitákban gyorsan gondolkodnak, törekvéseiknek, nagyravágyá-
suknak, becsvágyuknak legtöbbször a viták keretében szereznek érvényt. Akiket ambíciók moti-
válják, szívesen fordulnak a jövő felé, a vita előtt gondosan felkészülnek, lendülettel és meggyő-
zően fejtik ki álláspontjukat. Csak olyan érveket exponálnak, melyek logikai és tartalmi szem-
pontból kifogástalanok. Igényesek a vitákban, biztos sikerre törnek, a kudarc kínos lenne szá-
mukra. Mély gondolataik azonban önmaguk körül forognak, jellemvonásaik önzésüket szolgálják
(önszeretet, büszkeség, góg, hiúság, féltékenység, hatalomvágy). Szívesen veszik, ha társaik el-
ismerik a viták során tanúsított bátorságukat és kitűnő szereplésüket, átlátják a hízelgéseken,
mégis elfogadják „hódolóik” dicséretét. Szenvednek, ha a csoporton belül a vita civakodássá
válk, elutasítják a vitákban az erőszakot és a drasztikus megnyilatkozásokat. Az ambíciózus
egyének ékesszólásra törekszenek, s elvárják ezért a „rajongást és a tapsot”. Ha a viták folyama-

tában egy-egy részcélt elérnek, azonnal újabb célt tűznek maguk elé. Igyekeznek felgyorsítani a vita menetét, ehhez kellő optimizmussal, intelligenciával, jóakarattal, dinamizmussal rendelkeznek. Sugárzó egyéniségük, vonzó jellemvonásaik növelik a velük egyetértők számát. Nagyvonalúságuk miatt egy-egy esetben beleesnek a viták csapdáiba. A legyőzetést nehezen viselik el, bár becsületesek és jószándékúak, az ámulás és csel fogás emlékét nehezen feledik el. A vitákban szívesen hivatkoznak a felelősségre, képesek megkedveltetni magukat, mert az igazságot képviselik. Jó képességeik lehetővé teszik, hogy a játékoságot és a humort is igénybe vegyék érvelésükben. Megvetik a „steril” vitákat, eredményre törnek, s ehhez konkrétásra és gyakorlatiasságra van szükségük.

A túlnyomó részben harmonikus jellemjegyekkel rendelkező emberek a vitában igénylik a rendet, a fegyelmet és a megértést. Tulajdonságaik közül kiemelkedők: minden és mindenki iránti érdeklődés, képzelőerő, konkrétság (megvalósító típus), gyors reagálás, a vitákban való élénk részvétel, lelkesedés, határozott döntéshozatal, emberbarátság, barátságosság, folyton tanácsot adó kedvesség, vállalkozó szellem, nagylelkűség. A vitákban a harmóniára törő emberek a haladást képviselik, s tájékozottak társaik álláspontjáról és véleményéről. Túltengő vágy él bennük, hogy másokat meggyőzzenek. Nyugalmat és fegyelmet, – toleranciát – várnak el vitatársaiktól. Nagy értéknek tartják a kulturált vitát, s általa is a lelki nyugalmat kívánják megőrizni, lendületük lefékeződik, vagy teljesen megszűnik. Attól félnek, hogy megszűnik az őket körülvevő harmónia. Ha barátaik a vitákban a legkisebb mértékben is támogatják őket, gyorsan túlélik magukat a pillanatnyi letörtségen, s keresik a kiegyensúlyozottság lehetőségeit. Elsődleges jellemvonásaikban harmonikus egyének érzelmelegzadságukat is éreztetik, optimisták a közösség előtt álló feladatok megoldásában. Hisznek abban, hogy a konfliktusok feloldhatók. Lelkiismeretük jelzi, hol követtek el hibát és mulasztást. A közösségben biztonságot keresnek, s a vitákban kinyilvánítják a hierarchia elismerését és a közösség elhatározásának jogosságát (az engedelmességet). A derű és a jókedély jellemzi, érveléseikben gyakran alkalmazzák a humort, hangvételükben érződik a társak tisztelete. Mivel lelkesedésük esetenként magával ragadja őket, lármássá, túlhangossá válnak. A vitában céltudatosak, tudják, mit akarnak. Álláspontjukat legtöbbször sokan támogatják, társaik elvárják tőlük, hogy az elmérgesedett vitahelyzeteket csendesítsék, s kibékítsék a szembenálló feleket.

Az impulzív jegyeket tartalmazó jellemek a vitákból nem tudják kizárni sajátosságos jellemvonásaikat: első benyomásaik alapján nyilvánulnak meg, hirtelenek és hevesek a véleménymondásban, indulataik gyakran elragadják őket. Az impulzív emberek legjellemzőbb tulajdonságai a vitákban: a heveség, az erőszakosság, a szenvedélyesség, hajlam az önkényeskedésre, a célratörés, a vakmerőség, az elszántság, a bátorság, az akaratosság, a harciasság, a nagylelkűség, a szórakozottság. Nagyfokú vitalitással rendelkeznek, gyakran kérnek szót közösségük vitáiban. Szókimondásukban elhamarkodottak, tapintatlanok, elővigyázatlanok, nem mérlegelik, mi lesz hozzászólásuk következménye. Nincsenek számukra tabuk, teljes nyitottsággal vágnak bele a vitába. Indulataikat nem tudják megfékezni. Nagy életpotenciáljukat többek között a vitákban vezetik le, sokszor kezdeményeznek és provokálnak új vitát. Nagy energiával, eltökéltséggel védik valós és vélt igazukat. Jean Chartier írja: „Annyi erővel haladnak előre, hogy magukkal sodorják a félénkeket, a nyugodtakat vagy a kevésbé energikusokat. Ritkán tudják azonban hosszú időre magukkal ragadni azokat, akik náluk nagyobb hatalommal vagy pszichikai mobilitással rendelkeznek. Érzékenyek az elvont érvekre, s ösztönszerűleg menekülnek mindattól, ami túlon túl precíz és logikus. Született ellentmondók, ebben bizonyosan megtalálják azt a motívumot, ami megkettőzi dühüket.” A vitákban mindig csak a jelenről szólnak, minden azonnal kell nekik (az új, a hasznos, a modern). Vitapartnereiket arra készítetik, hogy azonnal adjanak választ a vitás kérdésekre. Egyedül is ellenszegülnek a szembenálló közösséggel, személyesen kiállnak mások igaza mellett is. Nehezen uralkodnak érzelmeiken. Túlzottan keményen reagálnak az őket ért bírálatokra, türelmetlenül válaszolnak az elhangzott érvekre, de az

önmagukba fordulás után belátják tévedéseiket és hibáikat. A vitás kérdések megítélésében pesszimisták, a legoptimistább nyilatkozatukat azonnal szétöri az első bizonytalanság.

A hallgatók emberek egyáltalán nem, vagy csak ritkán kapcsolódnak be a vitákba, pedig intelligenciájuk és szellemi tevékenységük a legtöbbször igen fejlett. Zárkóztak, önmaguk felé fordulnak, a vitában való megnyilatkozásukat az is hátráltatja, hogy pesszimisták. Kevésbé bíznak magukban, kételkednek sikeres szereplésükben, ez nem zárja ki, hogy ne legyenek távlati céljaik. Ezeket azonban ritkán viszik a vitaforumok elé. Ha felszólalásra kényszerülnek, zavartak, bizalmatlanságuknak adnak hangot. A vita állásával szinte mindig elégedetlenek, de nem szólnak, hanem „morognak”. Nehezen fogadják el a viták során felmerült ötleteket, félnek a leküzdhetetlen akadályoktól. Komorak, komolyak, nem szeretik a vita váratlan eseményeit. Ha mégis hozzászólásra jelentkeznek, aprólékos pontossággal készülnek a részvételre. Jó megfigyelők, elemzők és kritikusnak bizonyulnak, de gyakran nagyon szigorúak. Ítéletképeségük általában objektív, de kevésbé diplomatikus, mondanivalójukból hiányzik a melegség. Ezért társaik eltávolodnak tőlük, a konfliktusok megoldásaira tett javasolataikat nem fogadják el. Ezért válnak zárkózottá, s arra is ügyelnek, hogy a vitát szenvedélytelen arccal érzelmi megnyilvánulás nélkül hallgassák végig.

A konokságra hajló egyének a vitákban makacsságuk révén – ha tehetik – társaikra igyekeznek kényszeríteni elképzelésüket. Minden körülmény között ragaszkodnak véleményükhöz, csak a saját szempontjaikat tartják fontosnak. Akkor is kitananak álláspontjuk mellett, ha azokról kiderül, hogy használhatatlanok. Egy-egy kérdés megvitatása előtt kiválasztják a szerintük egyedüli helyes vitataktikát, melytől nem térnek el akkor sem, ha a kudarc előre látható. Vak makacsságuk megvédése következtében konzervatívvá válnak, elzárkóznak a változásoktól. A konok személyek zavarukat gondolataik gyors interpretálásával vezetik le, mindenkit túlharsozó hangjukkal, feszültségüket és felindultságukat kiabálással leplezik. Az érvek kifejtése közben hangjuk erős és határozott, érzelmi túltengésüket kacajjal, kitörő ovációkkal, jó hangulatuk kifejezésre juttatásával is jelzik. Egyéb tulajdonságaik megnyilvánulása a vitákban: az erőszakosság, a váratlan dühroham, a faragatlan viselkedés, a hűséges kitarás a velük egyetértőkkel, a lassúság, a megbízható memória, a türelem, a tetszeni akarás, a sértődöttség, az elszánt harci kedv.

A skrupulózus jellemvonások az esetek többségében gátlói a vitáknak. Az aprólékoskodókat a viták közben megérzéseik ösztönzik, vezetik, csak a részletek érdeklik őket, így nem képesek átlátni a nagy összefüggéseket. Kisserűségükben azonban analitikusak, kérdéseket tesznek fel, ismerni akarják a mellékes részleteket is. A vitákban kialakult szembenállások egy-egy területére vannak megoldási javaslatok. Inkább akadályozzák – aggályoskodásukkal, kétségeskedéseikkel, túlzott lelkiismereti szorongásaikkal, aggodalmaskodásaikkal, habozásaikkal, kételyeik hangoztatásával – a viták eredményes végkimenetelét. Ha megoldási ötleteiket nem fogadják el, támadóvá válnak. Túlcspangó képzeletük kevésbé termékeny, elképzeléseik megvalósítására nem képesek. A viták rájuk vonatkozó megállapításaira túl érzékenyek, az ésszerű álláspont egészét képtelenek átlátni (csak egyes elemeit boncolgatják). Önkritikusak, hibáikat elismerik, s ez kisebbségi érzést vált ki belőlük. A véleménykifejtésben analitikusak, és társaikkal szemben kritikus szelleműek, ezért a vitatársak visszautasítják őket, kevesen támogatják álláspontjukat. Gyakran sodródnak céltalan vitákba, melyekben megérzéseikre támaszkodnak, felületek, tudáshiányuk hamar kiderül. A skrupulózus személy vitaszituációkban is ösztönös, mániákus és gyanakvó.

A limfatikus jellemvonásokkal rendelkező személyek nem szívesen kapcsolódnak be a vitákba. Ennek okai: szórakozottságuk, pesszimizmusuk. Kellemetlen számukra a vita. Még ha sikerrel érnek is el a vitában, örömeiket megfékezi mélységes pesszimizmusuk. Ha a vitavezető semlegesíti sötétlátásukat, képzelőerejük felszabadul, s értékes vitapartnerékké válnak. Az esetek nagy részében a társaságban fesztelenül érzik magukat, de legfőbb gondjuk, hogy kikerüljenek minden vitát. Szembetűnően passzívok, szívesen átengedik magukat hangulataiknak: fé-

lénkek, szétszórtak, esetenként apatikusak, hiányzik belőlük a nagyvonalúság. Nem mozgékonyak, „puha jelleműek”, hanyagok. Nem képesek dönteni és cselekedni, menekülnek az agresszív vitatársak elől. Ha váratlan kérdések merülnek fel a vitában, könnyen zavarba esnek, igaz, hogy könnyen asszimilálódnak. Belekényszerülnek a szópárbajokba, nehezen képesek kifejezni gondolataikat. Nem tartanak ki véleményük mellett, a legutoljára megfogalmazott véleményt fogadják el, nagy az alkalmazkodó képességük. Utánozzák a vitákban társaikat, kaméleonként képesek változtatni személyiségüket. Mindig úgy változnak, ahogyan azt a vita erőviszonyai diktálják. A limfatikus személyek hanyagok, de jóságosak és türelmesek. A társak véleményét szívesen meghallgatják, de ők nehezen nyilvánítják ki álláspontjukat. Túlságosan „puha” jelleműek ahhoz, hogy cselekedjenek, képtelenek a felelősségteljes vitára. Kellemetlen számukra a vitavezetői „ösztokelés”, de érzékenyek a vitatársi sugalmazásokra.

Az affektív jellemű típusokba tartozó személyek a vitákban folyamatosan tanújelét adják érzelmeiknek. Érzékenyek minden véleményre, árnyalati nézeteltérésre. Érzelmi konfrontációik szeszélyessé teszik viselkedésüket, mondanivalójuk is túlnyomó részt érzelmi töltésű. Könnyen megsérthetők a vita hevében. A támadások ellen úgy védekeznek, hogy eleve maszk mögé húzódnak, az ellenük irányuló észrevételekre ironiával és cinizmussal válaszolnak. Leplezik sebezhetőségüket, ha sérelem éri őket, nem felejtik el a velük szemben tanúsított magatartást. Képesek hosszú időn át várni, hogy végrehajthassák bosszújukat. Nem felejtenek, s hajlamosak a gyűlölködésre. Makacsok, konokok, ezért a vita során nehezen megoldható helyzetekbe kerülnek. Ugyanakkor igen fogékonyak, elfogadják társaik ötleteit és javaslatait. Fogékonyságuk, kedvességük, szociabilis békülékenységük, jóságosságuk aktivitása miatt a vitákban népszerűkké válnak. Változó hangulataik döntően befolyásolják a vita eredményességét: ha érzelmi igényük kielégül, nagy ambícióval segítik a nézetek közeledését, ha affektivitásuk ellenállásba ütközik, eltávolodnak a vitapartnerektől. Lelki aktivitásuk oly erős a viták alatt, hogy nem kedvetlenednek el, s távoli céloknak is igaz szöszölői tudnak lenni.

Agresszív tulajdonságokkal és jellemvonásokkal terhelt azoknak a személyeknek a szereplése a vitákban, akiknek aktivitása kihasználatlan marad. Erős vitalitás s nagy energia jellemzi az *agresszív személyeket*. Úgy vitatkoznak, hogy mindenkit le akarnak győzni (hengerelni). Szinte nem ismernek akadályt, „győzni akarásukat a szisztematikus szóbeli ellenkezésben jelenítik meg”. Energiájukat a vitatkozás is segít levezetni. Az agresszív vitafelek sohasem közömbösek, szinte minden kérdéshez hozzászólnak, határozott véleményük van mindenről és mindenkiről. Mindig valaki mellett vagy ellen foglalnak állást. Ellenfeleikkel szemben kemények, és kérlelhetetlen érveket, diktátumokat sorakoztatnak fel ellenük. Könnyen megdühödnek, akarnak módon mindig az övék az utolsó szó. Döntéseik visszavonhatatlanok, meggyőződésüket szinte semmilyen ellenérv nem ingatja meg. Zsarnoki jellemük miatt a társak közül sokan még akkor sem csatlakoznak hozzájuk, ha igaz ügyet szolgálnak. Oly sok sebet osztogatnak és kapnak, hogy gyűlölködővé válnak, ellenfeleikkel szemben elfojthatatlan ellenérzéseket táplálnak. Bosszújukat részletesen eltervezik, és sokszor a visszavágás motiválja erőszakosságukat. Az agresszív emberek a vitában is gőgösek. A vita szembenállásai során a legnagyobb bántásokat is elviselik, s bátorságukat, harci kedvüket nem veszítik el, igen kitartóak. Általában egoisták, egyéni hasznot húznak közösségük vitáiból. Ennek ellentéte is előfordul: egy-egy személyt, jó ügyet önzetlenül védelmeznek, nagylelkűek a vesztesékekkel szemben. Ez nem akadályozza meg őket abban, hogy a következő alkalommal véleményüket ismételten rákényszerítsék másokra. A vitákat hol folyamatos támadásban, hol védekező állásban élik át. Ritkán hangolódnak le, ilyenkor magukba zárkóznak, magányossá válnak. A viták fordulatai azonban ismételten a közügyek felé fordítják őket, ingerlékenységüket esetenként brutális megnyilvánulásokban vezetik le.